

Otavan kirjaston kuulemistilaisuus 11.10.2022 Otavan kirjastossa

Kuulemistilaisuus järjestettiin, koska kaupunginvaltuuston on kokouksessaan 28.3.2022 tehnyt periaatteellisen linjauksen Palvelut ja tulevaisuus -ohjelman mukaisesti Otavan ja Suomenniemen kirjastojen lakkauttamisesta, vain valtuusto voi päätöstä muuttaa, mutta kirjastojen lakkauttaminen käsitellään kaupungin hallintosäännön mukaisissa toimielimissä.

Paikalla oli 32 kuntalaista. Kirjaston puolesta olivat läsnä kirjastopäällikkö Sylvia Stavén ja palvelupäälliköt Pirjo Sapman ja Pia Kontio.

Koonti kirjastopäällikön tilaisuuden mittaan yleisölle kertomista asioista:

Sylvia Stavén kertoi, miksi kuulemistilaisuus on järjestetty ja miten asia etenee, sekä kertoi kaupungin taloudellisesta tilanteesta ja talouden näkymistä. Suomenniemen ja Otavan kirjaston lakkautuksilla haetaan 50 000 euron Patu-säästöä. Kirjastopäällikkö avasi Otavan kirjaston kulurakennetta sekä kertoi, että jos Otavan kirjasto lakkautetaan, ei kirjastopalveluilla nykyresurssilla ole mahdollista tuottaa kaikille asiakasryhmille korvaavia fyysisiä palveluita. Kirjastopolun (kirjaston ja perusopetuksen opetussuunnitelmaan kuuluva yhteistyö) toteutettaisiin pääsääntöisesti etänä ja osin suunnitelma jäisi todennäköisesti kokonaan toteutumatta esim. ykkösluokkien omatoiminen kirjastokäynti jäisi todennäköisesti kokonaan toteuttamatta. Koululle ja päiväkodille pyrittäisiin toimittamaan aineistoja, mutta resurssit korvaaviin palveluihin ovat rajalliset ja vaativat aina sekä henkilöresurssia että muutakin resurssia.

Kirjastopäällikkö kertoi myös vaihtoehtoisesta säästömallista, jossa Otavan kirjaston toiminta säilyisi, vaikka palvelutasoa jouduttaisiin laskemaan. Suurin osa säästöistä katettaisiin kirjastopalveluiden muilta kustannuspaikoilta (lähinnä pääkirjaston menoista).

Sylvia Stavén kiitti ennen kuulemistilaisuutta tulleista palautteista ja kannanotoista sekä yleisestä aktiivisuudesta.

Yleisö esitti aktiivisesti kysymyksiä ja kävi vilkasta keskustelua. Keskustelussa nousivat esiin muun muassa seuraavat teemat (kommentteja keskustelusta):

Kirjaston lakkauttamisen vaikutuksesta keskusteltiin vilkkaasti ja siitä, mitä kirjastolaki sanoo palvelujen saatavuudesta ja kirjaston tilasta palveluna

- Kaupunki haluaa yrittäjiä. Voimme tulla toimeen kirjaston kanssa, joka toimii säästöliekillä, mutta jos palveluita poistetaan, yrittäjätkin lähtevät.
- Jos tämä tila tästä häviää, ja lähipalvelukeskuskin häviää, meillä ei ole Otavassa mitään tilaa, missä ei tarvitse ostaa mitään
- Jos yritys ei toimita sovittua palvelua, ei asiakkaalla ole velvollisuutta maksaa. Jos kaupunki ei toimita kirjastopalvelua, voimmeko Otavassa jättää veroja maksamatta?
- Miten kaupunki ajattelee kirjastotilasta?

Lukemisen merkitys ja kirjojen saatavuus

- Suomi ylpeilee koulutusjärjestelmällään ja aina kun juttelen opettajien kanssa tai vanhempainillassa, lukemisen, vapaa-ajalla lukemisen, omaksi iloksi lukemisen ja perhelukemisen tärkeyttä alleviivataan aina. Kaikilla lapsilla ei ole kirjoja kotona.
- Tulee huoli siitä, että pienennetään kirjastoilla käytössä olevaa tilaa, se myös vähentää kirjojen määrää, jotka ovat lasten saatavissa.

- Olen ikäni kirjastoa käyttänyt, ja aika vähälle jäisi kirjojen ostaminen tämän päivän hinnoilla. Bongailen kirjoja milloin mistäkin ja varaan niitä kirjastosta.
- On tärkeää lapsille, että he löytävät kirjat. Lapset eivät aikuisena muista oliko kotona siistiä, mutta sen he muistavat, luettiin heille. Meikäläisen ikäpolvelle on tärkeää, ettei tarvitse lukea näytöltä. Kirjojen tuoksu ja sivujen käänteleväminen on oma rituaalinsa.
- Lasten ja nuorten olisi juuri hyvä päästä kirjastoon tutustumaan ja aloittaa lukuharrastus. Olen ollut 65 v. kirjastoasiakkaana, ja olen nähnyt monenlaista kirjastonhoitajaa ja -johtajaa

Omatoimitekniikasta ja tilan käytöstä omatoimiaikana sekä vapaaehtoisten mahdollisesta toiminnasta puhuttiin

- Tuntuu, että omatoimikirjastoa ei vielä tunneta laajasti. Sen markkinointia pitäisi tehdä enemmän.
- Onko omatoimiaikana tarpeen olla esimerkiksi olla vapaaehtoisia valvomaan kirjastotilaan, ei kirjastonhoitajaksi
- Otavassa tuntuisi olevan henkilöitä, jotka tulisivat mielellään auttamaan vapaaehtoistyönä. Maallikkoja voisi hieman kouluttaa
- Entä jos tämä tila olisi vilkkaammassa käytössä? Täällä voisi kokoontua omatoimiaikana.
- En ollut tullut ajatelleeksi, että kirjastoa voi käyttää myös yhdistysten kokoontumisiin ja tapahtumiin
- Otavan eläkeläisissä keskustelimme, että täällä voisi olla kirja- tai kulttuurikerho tai lukupiiri.

Säästöistä – Stavén kertoi Patu-säästövelvoitteesta, Otavan kirjaston kulurakenteesta ja vaihtoehtoisesta säästömallista

- Tuleeko tästä todella säästöä? Kirjastolla on suuri merkitys otavalaisille. Kulttuuriystävällisyyttä ei ole Mikkelissä.
- Vähennetäänkö henkilökuntaa säästösyistä? Stavén vastasi, että kirjastojen lakkauttamiset eivät ole sidottu henkilöstösäästöihin, mutta joka tapauksessa Patu-säästöinä henkilöstä vähennetään 2,5 htv eläköitymistien kautta.
- Kun kirjastotoimi on pistetty pystyyn, niin Suomi oli köyhä. On outoa, että kirjastoa ajetaan nyt alas, kun elintaso on hyvä.

Lisäksi keskusteltiin korvaavista palveluista, kirjastolaista ja sen velvoitteista, kirjastojen lakkauttamisten vaikutuksesta kirjaston kokoelmiin (asiakkaille tarjottavien aineistojen määrä vähenee joka lakkauttamisessa) sekä Suomen kirjastolaitoksesta verrattuna muutaman muun maan kirjastopalveluihin sekä e-kirjoista verrattuna painettuihin kirjoihin.